

Valga linna ja Karula, Taheva, Tõlliste ja Õru valdade ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjoni koosolek

PROTOKOLL

Aeg: 12. juuli 2016 kell 11.00 – 13.00

Koht: Taheva Sanatoorium

Osalejad: Kalev Härk (*Valga*), Agu Kabrits (*Õru*), Kalmer Sarv (*Õru*), Monika Rogenbaum (*Taheva*), Hille Tamman (*Taheva*), Madis Gross (*Tõlliste*), Rein Randver (*Tõlliste*), Mart Vanags (*Karula*), Rain Ruusa (*Karula*), Aira Varblane (*Valga*) ja Katre Kikkas (*ühinemise koordinaator*).

Kutsutud: Ants Järvmägi (*Karula*), Mati Raud (*Tõlliste*) ja Enno Kase (*Valga*).

Koosolekul osalejate allkirjalehed on protokollis lahutamatuks lisaks.

Päevakord

1. Ühinemisläbirääkimised:
 - a. Investeeringud (ja muud kulud ühinemistoetusest);
 - b. Struktuur;
 - c. Ühinemisleping;
 - d. Elanike arvamuse väljaselgitamise kord;
2. Muud küsimused ja kokkulepped edaspidiseks.

1. Ühinemisläbirääkimised

Investeeringud ja muud ühinemisega seotud kulud

Ühinemise koordinaator tutvustas esialgseid arvutusi, mille kohaselt kujuneks ühinemise järgselt ühinemistoetuseks 2 500 000 eurot. See summa moodustub vastavalt seadusele: 800 000 eurot – Valga linn, 4 x 300 000 eurot – iga ühineva valla kohta ning 500 000 eurot boonus, sest moodustatakse omavalitsus mille elanike arv on suurem kui 11 000 elanikku. Makstakse välja kolmes osas 1/4 – 2017. aasta lõpuks (625 000); 2/4 – 2018. aasta I poolaastal (1,25 miljonit eurot) ning 1/4 – 2019. aasta I kvartalis.

Ühinemisega seotud kulud:

- Ühinemise tehnilised kulud – (dokumentatsiooni ümbervormistamine, uus sümboolika, küsitluse korraldamine, IT taristu ja dokumentide registrid jne);
- Hüvitised – seaduses ettenähtud lahkumishüvitised;
- Teenuskeskusteks ruumide kohandamine;
- Investeeringud – kõik omavalitsused esitavad oma prioriteedid.

Valga linnapea tegi ettepaneku, et boonusena eraldatava summa 500 000 eurot kulutatakse eelkõige uue omavalitsuse tehnilisteks kuludeks ning seaduses ettenähtud hüvitiste maksmiseks.

Teenuskeskuste kohandamise kulud tuleks katta juba nõ investeringuteks planeeritud summast ning juhul kui tehnilistest kuludest ja hüvitiste maksmisest jääb vahendeid üle, siis jagatakse ülejäänud summa investeringuteks. Kui juhtub vastupidi, et uue omavalitsuse tehnilised kulud on suuremad kui esialgu planeeritud, siis võetakse planeeritavatest investeringute kuludest võrdselt juurde.

Iga volikogu otsustada jääb, kuhu peetakse vajalikuks toetus suunata, aga oma otsustest tuleb ka teisi teavitada. Lisaks on Valga linna poolt ettepanek, et kuna ühe suure investeringuna on vaja korda teha Võru tänav, siis võiksid nii Karula kui ka Taheva vald mingi osa investeringutest Võru tänava remondiks arvestada. Iga number, mis suurem 0-st on oodatud, käesoleval aastal alustab linn oma vahenditest Võru tänava projekteerimist. Juhul kui tekib mingi muu rahastamise võimalus kui ühinemistoetuse vahenditest, siis koheselt suunatakse praegu Võru tänava remondiks planeeritud vahendid teistele prioriteetidele (õpilaskodu, raskejõustiku spordisaali ehitus).

Valdade esindajad tõid välja probleeme, et prioriteedid on veel lahtised, volikogudes pole jõutud arutada ning tunti muret, et tulevikus (ühinenud omavalitsuses) võivad olla hoopis teised otsustajad.

Tehti ettepanek, et kuna soovitakse garantiid, siis ühinemislepingusse lähevad volikogude poolt kinnitatud toetuse kasutamine ja prioriteedid investeringuteks kuni aastani 2020, siis joonistub välja number, mida saab juba võrrelda eeldatava toetuse suurusega ning vaadata ka muid allikaid rahastamiseks. Karula valla esindajad lisasid, et nende investeringuobjektide vajadused tulid volikogu istungilt protokollilise otsusega.

Tõlliste vallavolikogu esimees lisas, et peame opereerima hetkel ikka lubatud rahadega, 2017. aastaks lubatud vahendid on tõenäoliselt olemas aga edasised tegevused on küsimärgiga. Samas tuleb teha juba praegu kiireid otsuseid, et mida on võimalik taotleda üheskoos (nt lasteaiad, hooldekodud), osa meetmeid on juba avatud taotlemiseks.

Lisati ka seda, et mõelda tuleks investeringutele, mis ühinenud valla teenistuses oleks, praegu räägitakse vaid väikese valla kontekstis aga kas see on hea investering ka suure valla kontekstis? Toimus arutelu, mis on vormistatud allpool olevaks otsuseks.

Ühinemise koordinaator lisas, et sotsiaal- ja tervishoiukomisjonis on ühiste teenuste arendamisega seoses juba ettevalmistusi tehtud ning oluline on, et iga valmiv objekt hakkab edaspidi ka täiendavat ja pidevat hoolduskulu nõudma.

Investeringuteks täiendavate laenude võtmise osas lepiti kokku, et seda võib teha sellises mahus nagu eelarvestrateegia ette näeb ja iga volikogu otsustab kuhu panustab, kindlasti tuleb vaadata juba ka ühise omavalitsuse vajadusi investeringuteks, sest näiteks praegu on avatud mitmed meetmed nagu hoolekandeesutuste renoveerimine ja planeeritakse lasteaedade renoveerimise toetamist CO₂ vahenditest.

OTSUS: Kõik valdkondlikud komisjonid vaatavad üle praeguste ja võimalike meetmete kavad ja edastavad tervikpildi saamiseks ühinemise koordinaatori poolt etteantaval vormil vastava valdkonna suuremad investeringuobjektid ning iga projekti kohta ka võimalik välisrahastuse osa ning kirjeldavad ka projektijärgseid (püsi)kulusid. Tähtaeg 25. august 2016.

OTSUS: Volikogud kinnitavad ühinemistoetusest planeeritud prioriteedid hiljemalt septembris 2016.

Struktuur: osakonnad ja nende ülesanded

Ühinemise koordinaator oli ette valmistanud kaks skeemi, milles esimeses oli toodud praegused struktuuris olevad ametikohad nii linna- kui ka vallavalitsustes ning teise tabelina oli toodud võimalik ühinenud omavalitsuse struktuur, kus ametikohti oli 10 rohkem võrreldes praegu kõikides struktuurides olevate ametikohtadega. Kuna uus struktuuri tabel tehti koostöös praeguste linnavalitsuse ametnikega, siis oli tunda spetsialistide survet ametnike arvu suurendamiseks. Samas tuleks ära kirjeldada töö sisu ning alles siis saab töökoormused paika panna.

Ettepanek, et omavalitsuses tervikuna töötajate ei vähene, kuid samas võib muutuda töö sisu ning siis on töötaja otsustada, kas soovib võtta vastu pakutud töö, kui selle sisu osaliselt muutub.

Leiti, et 2018. aasta esimesel poolaastal tuleb välja töötada uue omavalitsuse palgajuhend ning 2018. aasta lõpus saab seda arvestada 2019. aasta eelarve koostamisel, siis toimuks ka palkade ühtlustamine ning selles osas liigume ülespoole.

Arutleti tugiteenuste osas vajaduste ümberhindamist ning sellega võimalusi kokku hoida personalikulusid, näiteks toodi ettepanekuna, et logopeedid ja sotsiaalpedagoogid peaksid olema koolides – selles osas oodatakse põhjendatud seisukohti haridus- ja noorsootöökomisjonilt. Samuti tuleks ühendada spordi- ja noorsootööspetsialistid, sest nende töös on palju kattuvusi. Esialgu peavad teenuskeskused hakkama saama külaarengu osas nõustamisega (*Leader* ja kergemad regionaalmeetme projektid) ning iga valdkond peab oma projektidega hakkama saama. Kuna palgad tuleb tagada eelarve piires, ei saa esialgu kindlasti arvestada eraldi mitmete kommunikatsioonispetsialistidega.

Majanduskomisjon peaks arutama kinnisvara hoolduse firma loomise võimalikkust, kuna hetkel välja pakutud kommunaalmajanduse ja vallamajanduse osakonnad on segadust tekitavad ning uus struktuur peab olema selles osas selgete joontega. Augusti lõpuks ootame ettepanekut majanduskomisjonilt.

Kogu struktuuris on nn poliitiline osa kirjeldamata, et kuidas hakkab toimuma juhtimine, mitu asevallavanema ametikohta luuakse jne, need küsimused jäävad uue volikogu otsustada.

Teenuskeskuse sisu on vaja kokku leppida. Ühinemise koordinaator andis teada, et rahandusministeerium plaanib korraldada ühinevatele omavalitsustele tutvumisreisi varem ühinenud omavalitsustesse, mille käigus saab ka teenuskeskuseid külastada. Samas on teada, et näiteks Türi valla ühinemise järel loodud Oisu ja Kabala teenuskeskused on juba kinni pandud. Tuleb välja selgitada, et milliste küsimustega pöörduakse kõige rohkem praegu vallmajadesse ning mis teenuseid küsitakse vallamajadest. Oluline on tulevikus tagada teenuskeskuses selline kompetents, et mistahes küsimusele vastates „teine uks on alati õige“ – osatakse probleeme näha laiemalt ning suunata kohe õige spetsialisti juurde. Augusti lõpuks õiguskomisjonilt ettepanekud teenuskeskuses pakutavatest teenustest ehk mida kõige rohkem praegu vallamajadest küsitakse ning mis peaks kindlasti jääma teenuskeskusesse.

OTSUS: Järgmisel juhtrühma koosolekul arutatakse uue omavalitsuse struktuuri edasi, vahepeal arutelud ühinemisläbirääkimiste komisjonides. Iga komisjon peab vähendama spetsialistide arvu, majandus- ja kommunaalosakond tuleks kokku panna, iga komisjon teeb ettepaneku 3-e töökoha vähendamiseks.

Ühinemisleping

Kuna ühinemisega seoses on väga palju lahtiseid küsimusi, millele tuleb leida vastused, siis otsustati, et ühinemise koordinaator edastab kirja rahandusministeeriumi riigihalduse ministrile (Arto Aas) järgmiste punktides toodud valdkondade rahastamise osas:

- Hariduse rahastamine;
- Teede ja tänavate rahastamine;
- Ühistranspordi rahastamine;
- *Leader* meetme ja hajaasustuse programmide edasine rahastamine;
- Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt rahastatavad projektid;
- Valga linnas Võru tänava võimalik rahastamine;
- Valgamaa valla nime toetamine ja põhjendamine.

OTSUS: Ühinemise koordinaator valmistab kirja ette ja edastab juhtidele allkirjastamiseks augusti kuu 1 nädala jooksul.:

OTSUS: Juhtkomisjon nõustus ühinemislepingu avalikustamisega esmaseks tutvustamiseks ja tagasiside saamiseks kodulehtedel ja kõigis raamatukogudes ajavahemikul 18. juuli kuni 26. august 2016 koos ettepaneku esitamise vormiga.

Elanike arvamuse väljaselgitamise kord

Ühinemise koordinaator tutvustas õiguskomisjonis arutatud ja välja pakutud kolme varianti rahvaküsitluse läbiviimiseks, mis toimuks ajakava kohaselt ajavahemikus 24. – 28. oktoober 2016. Arutati kõige kolme variandi üle.

Rahvahääletust on kõige lihtsam läbi viia kasutades selleks tarkvaralahendust VOLIS, mille Valga linn võtaks rendile ning igakuiselt tuleb maksta liitumistasu. Esitatud küsimus peaks olema lihtne - toetan ühinemist Valgamaa vallaks või ei toeta. Rahva arvamuse väljaselgitamine ei ole siduv.

Paber kandjal saaks hääletada igas omavalitsuses 1-s kohas nt potentsiaalses teenuskeskuses ning samas tuleb võimaldada ka maakonnakeskuses (Valgas) piirkonna inimestele hääletamine (nt kui tullakse linna poodi või arsti juurde).

Küsitlust koordineerib üks inimene, kes teeb seda lisaks oma tavapärasele tööle, vajadusel on operatiivselt võimalik kaasata teisi teenistujaid. Küsitlus toimub neljapäeval ja reedel kell 8 kuni 20, seega valdavalt teenistujate tavapärasel tööajal. Peale tavapärase tööaja lõppu kell 17 on vajalik vaid kahel päeval 3 tunniks rakendada ühte (äärmisel juhul kahte) inimest. Seega on tööjõukulud üsna minimaalsed. Koduküsitlused toimuvad samadel päevadel, seega saab kasutada valla ja linna transporti.

OTSUS: Võtta rahvaküsitluse läbiviimiseks kasutusele tarkvaralahendus VOLIS ning üksmeelselt toetati õiguskomisjoni poolt pakutud kolmandat varianti rahvahääletuse läbiviimiseks: rahvaküsitlus viiakse läbi elektrooniliselt ja igas KOV-s ühes küsitluspunktis, milleks on valla- või linnavalitsuse hoone.

Kuna Karula vallast soovib tõenäoliselt Lusti küla (17 elanikku) ühineda Antsla vallaga, tuleb õiguskomisjonil pakkuda välja lahendus kuidas Lusti küla elanike arvamust eristada seoses küla sooviga liituda Antsla vallaga.

2. Muud küsimused ja kokkulepped edasiseks

Muud küsimused

Arutati veelkord uue ühinenud omavalitsuse nimeküsimust ning ühinemise koordinaator andis teada, et kohanimenõukogule on edastatud kiri nende arvamuse saamiseks kuid hetkel pole ametlikku vastust. Telefonivestluses vastutava ametnikuga oli aru saada, et nime „Valgamaa vald“ tõenäoliselt ei toetata. Juhkomisjoni tegi ettepaneku, et kuna hetkel pole veel ametlikku seisukohta ega otsust, siis pannakese nimi „Valgamaa vald“ ühinemislepingu eelnõusse.

Täiendavalt toimus arutelu PKT (Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise tegevuskava) Valga maakonna prioriteetsete projektide üle. Leiti, et kava koostamisel pole arvestatud väiksemate omavalitsuste huve ning ei ole õige toetada omavalitsuse hallatavat majutusasutust (Sangastes), mis jätab ümberkaudsed väiksemad turismiettevõtetel osa tulu saamata. Tulevikus on vaja vaadata, et kõik piirkonnad saaksid vajalikke investeeringuid ja väiksemad keskused oleksid korras.

Edaspidised otsused juba ühinenud vallas peaksid toetama ka äärepoolseid projekte kui on olemas võimekus projekti rakendada. Taheva vallavanem tõi näiteks, et nemad ei oleks olnud võimelised panustama omafinantseeringuga PKT projekti. Samas kui suuremad piirkonnad on saanud võimaluse taotleda rahastust PKT-st siis võiks väiksemate fondide vahendite jagamisel arvestada vahendite jagamisega eelkõige maapiirkonda.

Kokkulepped edasiseks:

1. Järgmine juhtkomisjoni koosolek toimub **teisipäeval, 6. septembril 2016 kell 14.00** **Õru** vallas (kultuurikeskuses), kus arutlusele võetakse järgnev:
 - Tagasiside ühinemislepingu versioonile;
 - Tagasiside uue ühinenud omavalitsuse nime osas;
 - Volikogudes kinnitamiseks esitatavate dokumentide projektide tutvustus.
2. Kõik omavalitsused edastavad ühinemise koordinaatorile 1. augustiks:
 - Volikogude toimumise ajad alates augustist 2016
 - Rahvakoosolekute kuupäeva ajavahemikus 19.september kuni 14. oktoober saata 1. augustiks:
 - ✓ Õru valla rahvakohtumine teisipäeval 4. oktoobril kell 17.00
 - ✓ Tõlliste valla rahvakohtumine esmaspäeval 19. septembril kell 17.30
 - ✓ Karula vallas
 - ✓ Taheva vallas
 - ✓ Valga linnas
 - Ühinemislepingut tutvustav visioonikonverents toimub reedel, 14. oktoobril 2016 (koht täpsustamisel)
 - Ettepanek korraldada kõigi volikogude ühine istung ühinemisdokumentide vastu võtmiseks **reedel, 25. novembril 2016.a.**

Kalev Härk

Aira Varblane

Koosoleku juhataja

Koosoleku protokollija